

Консолидиран законодателен документ

EP-PE_TC1-COD(2024)0029

13.3.2024

***|

ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

приета на първо четене на 13 март 2024 г. с оглед на приемането на Регламент (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна (EP-PE_TC1-COD(2024)0029)

PE755.784v01-00

ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

приета на първо четене на 13 март 2024 г.

с оглед на приемането на Регламент (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура¹,

¹ Позиция на Европейския парламент от 13 март 2024 г.

като имат предвид, че:

- (1) Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна² (наричано по-нататък „Споразумението за асоцииране“) представлява основата, върху която се градят отношенията между Европейския съюз и Република Молдова. В съответствие с Решение 2014/492/EС на Съвета³ дял V от Споразумението за асоцииране, който се отнася до търговията и свързаните с търговията въпроси, започна да се прилага временно от 1 септември 2014 г. и влезе в сила на 1 юли 2016 г. след ратифицирането му от всички държави членки.
- (2) Споразумението за асоцииране изразява желанието на страните по него (наричани по-нататък „страниците“) да укрепят и разширят отношенията си по амбициозен и новаторски начин, а също така да улеснят и постигнат постепенна икономическа интеграция в съответствие с правата и задълженията, произтичащи от членството на страните в Световната търговска организация.

² ОВ L 260, 30.8.2014 г., стр. 4.

³ Решение 2014/492/EС на Съвета от 16 юни 2014 г. за подписването, от името на Европейския съюз, и временното прилагане на Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна (ОВ L 260, 30.8.2014 г., стр. 1).

- (3) В член 143 от Споразумението за асоцииране се предвижда постепенното установяване на зона за свободна търговия между страните в съответствие с член XXIV от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. (наричано по-нататък „ГАТТ от 1994 г.“). За тази цел в член 147 от Споразумението за асоцииране се предвижда постепенното премахване на митата в съответствие с включените в приложение XV към Споразумението за асоцииране графици и се предвижда възможността за ускоряване и разширяване на обхвата на това премахване.
- (4) Непредизвиканата и неоправдана агресивна война на Русия срещу Украйна, която продължава от 24 февруари 2022 г., оказа тежко отрицателно въздействие върху възможността на Република Молдова да търгува с останалата част от света, по-специално поради това, че износи от Република Молдова разчита на транзитно преминаване през украинската територия и на украинската инфраструктура, които понастоящем са до голяма степен недостъпни. При тези критични обстоятелства и за да се смекчат отрицателните последици за икономиката на Република Молдова от агресивната война на Русия срещу Украйна, е необходимо да се ускори развитието на по-тесни икономически отношения между Съюза и Република Молдова и да се предостави трайна подкрепа за икономиката на Република Молдова. Поради това е необходимо и целесъобразно да продължи на сърчаването на търговските потоци и предоставянето на отстъпки под формата на мерки за либерализиране на търговията за всички продукти в съответствие с ускореното премахване на митата върху търговията между Съюза и Република Молдова.

- (5) В съответствие с член 21, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) Съюзът трябва да осигурява съгласуваност между различните области на външната си дейност. Съгласно член 207, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) общата търговска политика трябва да се провежда съгласно принципите и целите на външната дейност на Съюза.
- (6) Срокът на действие на Регламент (ЕС) 2023/1524 на Европейския парламент и на Съвета⁴ изтича на 24 юли 2024 г.
- (7) Временните мерки за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент, следва да бъдат под формата на: i) спиране на прилагането на системата на входните цени по отношение на плодовете и зеленчуците; и ii) спиране на прилагането на всички тарифни квоти и вносни мита. Чрез тези мерки Съюзът ще задълбочи икономическата интеграция между Република Молдова и Съюза и временно ще предостави подходяща икономическа подкрепа за Република Молдова и засегнатите от агресивната война на Русия срещу Украйна стопански субекти.

⁴ Регламент (ЕС) 2023/1524 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юли 2023 г. относно временни мерки за либерализиране на търговията, допълващи търговските отстъпки, приложими за продукти от Република Молдова съгласно Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна (OB L 185, 24.7.2023 г., стр. 1).

- (8) С цел предотвратяване на измами правото на прилагане на мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент, следва да бъде обусловено от спазването от страна на Република Молдова на всички съответни условия, с които е обвързано получаването на ползи съгласно Споразумението за асоцииране, включително правилата за произход на съответните продукти и свързаните с тях процедури, и от участието на Република Молдова в тясното административно сътрудничество със Съюза, предвидено в Споразумението за асоцииране.
- (9) Република Молдова следва да се въздържа от въвеждане на нови мита или такси с равностоен ефект и на нови количествени ограничения или мерки с равностоен ефект върху вноса с произход от Съюза, както и от повишаване на съществуващите нива на мита или такси или от въвеждане на други ограничения, освен когато това е явно оправдано в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна. При неспазване от страна на Република Молдова на някое от тези условия, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да спре изцяло или частично прилагането на мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент.

- (10) В член 2 от Споразумението за асоцииране се предвижда, наред с другото, че зачитането на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи, както и борбата с разпространението на оръжия за масово унищожение, свързаните с тях материали и средствата за тяхната доставка представляват съществени елементи от Споразумението за асоцииране. Съгласно същия член страните се ангажират по-специално със следните общи принципи: зачитането на принципите на върховенството на закона и на доброто управление, борбата с корупцията, престъпните дейности, независимо дали организирани или други, включително тези с транснационален характер, и тероризма, както и зачитането на принципите на устойчивото развитие и ефективното многостренно сътрудничество. Целесъобразно е да се предвиди възможността за спиране на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент, ако Република Молдова не зачита тези съществени елементи или тези общи принципи.
- (11) Необходимо е да се предвиди възможността — при условие че след надлежно обосновано искане от държава членка или по собствена инициатива Комисията извърши оценка в контекста на редовното наблюдение на въздействието на настоящия регламент — за приемане на всички необходими мерки по отношение на вноса на всички продукти, попадащи в обхвата на настоящия регламент, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара на Съюза или пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти.

- (12) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия за временно спиране на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент, ако условията за ползване на преференциалния режим вече не са изпълнени, и за въвеждането на защитни мерки в случаите, когато пазарът на Съюза или пазарът в една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти е засегнат неблагоприятно от вноса съгласно настоящия регламент. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁵. За приемането на временни защитни мерки следва да се използва процедурата по консултиране предвид въздействието и естеството на тези мерки и тяхната логическа последователност във връзка с приемането на окончателни защитни мерки.
- (13) В годишния доклад на Комисията относно прилагането на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия, която е неразделна част от Споразумението за асоцииране, следва да се включи подробна оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, установени с настоящия регламент.

⁵ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (OB L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (14) Поради неотложния характер на въпроса, свързан със ситуацията, предизвикана от агресивната война на Русия срещу Украйна, е уместно да се прибегне до изключението от срока от осем седмици, предвидено в член 4 от Протокол № 1 относно ролята на националните парламенти в Европейския съюз, приложен към ДЕС, към ДФЕС и към Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия.
- (15) Предвид икономическото положение в Република Молдова и предвид факта, че срокът на действие на Регламент (ЕС) 2023/1524 изтича на 24 юли 2024 г., настоящият регламент следва да влезе в сила на 25 юли 2024 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Мерки за либерализиране на търговията

Въвеждат се следните мерки за либерализиране на търговията:

- a) прилагането на всички тарифни квоти, установени съгласно приложение XV-А към Споразумението за асоцииране, се спира, а продуктите, обхванати от тези квоти, се допускат за внос от Република Молдова в Съюза без никакви мита;
- б) прилагането на системата на входните цени се спира за продуктите, за които тя се прилага съгласно посоченото в приложение XV-Б към Споразумението за асоцииране; за вноса на тези продукти не се прилагат мита.

Член 2

Условия за правото на прилагане на мерките за либерализиране на търговията

Мерките за либерализиране на търговията, предвидени в член 1, се прилагат при следните условия:

- a) спазване от страна на Република Молдова на правилата за произход на продуктите и свързаните с тях процедури, както е предвидено в Споразумението за асоцииране;

- б) въздържане от страна на Република Молдова от въвеждане на нови мита или такси с равностоен ефект и на нови количествени ограничения или мерки с равностоен ефект върху вноса с произход от Съюза, от повишаване на съществуващите нива на мита или такси или от въвеждане на други ограничения, включително дискриминационни вътрешни административни мерки, освен ако това е явно оправдано в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна; и
- в) зачитане от страна на Република Молдова на демократичните принципи, правата на човека и основните свободи, както и борба с разпространението на оръжия за масово унищожение, свързаните с тях материали и средствата за доставянето им, зачитане на принципите на върховенството на закона и на доброто управление, борбата с корупцията, престъпните дейности, независимо дали организирани или други, включително тези с транснационален характер, и тероризма, както и зачитане на принципите на устойчивото развитие и ефективното многостренно сътрудничество, предвидени в членове 2, 9 и 16 от Споразумението за асоцииране.

Член 3
Спиране на прилагането на мерките

1. Ако Комисията установи, че са налице достатъчно доказателства за неизпълнение от страна на Република Молдова на условията, определени в член 2, тя може чрез акт за изпълнение да спре изцяло или частично прилагането на мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 5, параграф 3.
2. Ако държава членка поиска от Комисията да спре прилагането на някоя от мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент, поради неизпълнение от страна на Република Молдова на условията, посочени в член 2, буква б), в срок от четири месеца от искането Комисията представя мотивирано становище относно основателността на твърдението за неизпълнение от страна на Република Молдова. Ако Комисията стигне до заключението, че твърдението е обосновано, тя започва процедурата, посочена в параграф 1 от настоящия член.

Член 4

Зашитни мерки

1. Когато продукт с произход от Република Молдова, попадащ в обхвата на член 1, се внася при условия, които оказват неблагоприятно въздействие върху пазара на Съюза или върху пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти, Комисията може да наложи чрез акт за изпълнение всяка необходима мярка. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, предвидена в член 5, параграф 3.

Такива мерки могат да бъдат налагани за срока, необходим, за да се противодейства на неблагоприятните последици върху пазара на Съюза или върху пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти.

2. Комисията наблюдава редовно въздействието на настоящия регламент, като взема предвид информацията за износа, вноса, цените на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки и за производството на Съюза на продуктите, предмет на мерките за либерализиране на търговията по член 1, буква а).

Комисията информира държавите членки за резултатите от редовното наблюдение на всеки два месеца, считано от ... [датата на влизане в сила на настоящия регламент].

3. Комисията прави оценка на състоянието на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти с оглед на налагането на мерки в съответствие с параграф 1. Тази оценка започва:

- a) след надлежно обосновано искане от държава членка, включващо достатъчно *prima facie* доказателства, за които основателно може да се очаква, че са на разположение на тази държава членка съгласно параграф 4, за наличието на внос, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара, съгласно параграф 1; или
- б) по собствена инициатива, след като за Комисията стане видно, че има достатъчно *prima facie* доказателства за наличието на внос, който оказва неблагоприятно въздействие върху пазара, съгласно параграф 1.

Оценката, посочена в първа алинея, се извършва в рамките на четири месеца от започването ѝ.

4. При извършване на оценката съгласно параграф 3 Комисията взема предвид всички значими пазарни тенденции, включително въздействието на съответния внос върху състоянието на пазара на Съюза или пазара на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти. Тази оценка включва фактори като:

- a) темповете и обема на увеличаване на вноса от Република Молдова на съответния продукт в абсолютно и относително изражение;

- б) последиците на съответния внос върху производството и цените на пазара на Съюза или на пазара на една или няколко държави членки, като същевременно се вземат предвид тенденциите при вноса от други източници.

Списъкът с факторите, посочен в първа алинея, не е изчерпателен и могат да бъдат взети предвид и други значими фактори.

5. При критични обстоятелства, когато забавянето би причинило трудно поправима вреда, Комисията може чрез акт за изпълнение временно да наложи всяка необходима мярка. Такава мярка може да бъде налагана само след надлежно обосновано искане от държава членка съгласно параграф 3, буква а) от настоящия член и се приема в срок от 21 дни след получаване на искането. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 5, параграф 4. Срокът на прилагане на дадена временна защитна мярка не може да превишава 120 дни.
6. Когато в резултат на оценката, посочена в параграф 3, Комисията прецени, че пазарът на Съюза или пазарът на една или няколко държави членки на сходни или пряко конкурентни продукти е бил засегнат неблагоприятно, и възнамерява да наложи окончателна мярка съгласно параграф 1, тя публикува известие в *Официален вестник на Европейския съюз*, с което обявява въвеждането на такава мярка. В известието се съдържа обобщение на основните резултати от оценката и се посочва срокът, в който заинтересованите лица могат да представят становищата си в писмен вид. Този срок не може да надвишава 10 дни от датата на публикуване на известието.

7. Ако Комисията наложи мярка съгласно параграф 1 или 5, с която отново се въвежда тарифна квота, чието прилагане е спряно съгласно член 1, буква а), количеството, внесено през календарната година, през която Комисията налага тази мярка, се взема предвид при управлението на тази тарифна квота.

Член 5

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по Митническия кодекс, създаден с член 285, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁶, във връзка с член 3, параграф 1 от настоящия регламент. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. Във връзка с член 4, параграф 1 от настоящия регламент Комисията се подпомага от Комитета по защитните мерки, създаден с член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/478 на Европейския парламент и на Съвета⁷. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

⁶ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (OB L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

⁷ Регламент (ЕС) 2015/478 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 г. относно общите правила за внос (OB L 83, 27.3.2015 г., стр. 16).

4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 6

Оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията

В годишния доклад на Комисията относно прилагането на задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия се включва подробна оценка на прилагането на мерките за либерализиране на търговията, предвидени в настоящия регламент, и доколкото е целесъобразно — оценка на социалното въздействие на тези мерки в Република Молдова и в Съюза. На уеб сайта на Комисията се предоставя информация за вноса на продукти по член 1, буква а) и тази информация се актуализира ежемесечно.

Член 7

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на 25 юли 2024 г.

Прилага се до 24 юли 2025 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в ...

За Европейския парламент

Председател

За Съвета

Председател